

Çanakkale İl Temsilciliği asit maden göllerine teknik gezi düzenledi

Çanakkale İl Temsilciliği, bahar dönemi teknik gezisini Çan İlçesindeki Asit Maden Gölleri ile Altıkulaç Göleti'ne düzenledi.

Çanakkale İl Temsilciliği, bahar dönemi teknik gezisini Çan İlçesindeki Asit Maden Gölleri ile Altıkulaç Göleti'ne düzenlemiştir. Geziye meslektaşlarımızın yanı sıra ÇOMÜ Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü ve Tıbbi Jeoloji dersini alan Tıp Fakültesi öğrencileri katılmıştır.

Yurdumuzun güzelliklerine gölge düşüren doğal ve antropojenik kökenli çevre kirliliğine örnek teşkil eden "Asit Maden Gölleri-AMG" ve "Asit

Kaya Drenajı-AKD"dır. Ülkemizde AMD/AKD ile ilgili çalışmalar son derece az olup, Biga Yarımadası'ndaki Çan havzası AMG ve AKD'lerinin en iyi gözlemlendiği sahalardandır. Çan İlçesi, Keçiğalı ve Hacıkasım Köyleri arasında 9 adet AMG bulunmaktadır.

Asit Maden Drenajı (AMD) ve AKD, ortamda bulunan demir sülfür minerallerinin (pirit, pirotin vb.) atmosferik oksidasyonu (su, oksijen ve karbondioksit vb.), katalizör görevindeki bakterilerin

(*Acidithiobacillus ferrooxidans*, *Acidophilic bacterium* vb.) varlığı ve sonradan diğer metallerin (Fe, Zn vb.) sürece katılımıyla gelişen tepkimeler sonucunda oluşmaktadır. Bir maden alanında pirit, pirotin ve markazit gibi demir minerallerinin nemli ortamda oksitlenmeye maruz kalmasıyla gelişen tepkimeler sonucu sulu ortama proton (H^+ iyonu) vermesi ve çözeltinin asidik niteliğe dönüşmesi olayını AMD olarak tanımlamıştır. AMD'nin, üç temel bileşeninden biri olan demir sülfürlerin doğada en yaygın rastlanan minerali pirittir. Pirit, magmatik, volkanik, sedimanter kayalarda ve kontak metamorfik ve hidrotermal yataklarda bulunan bir mineraldir. Maden alanında (açık ya da kapalı ocaklar, cevher stok sahaları vb.) yer alan kayaç yığınları veya pasalar AMD'nin oluşumuna neden olabilmektedir. Bu kaynaklardan doğan sızıntılar ile asidik drenaj gelişebilmektedir. Asit maden gölleri (AMG), AMD ve doğal yüzey ve yeraltı sularının açık maden işletmesinin neden olduğu bir çöküntü içerisine birikmesi sonucu oluşurlar. AMG'ler büyük hacimli su kütlelerini içer-

mesi nedeniyle AMD'na nazaran çevresel açıdan daha büyük risk taşımaktadır (Şanlıyüksel-Yücel ve Baba, 2013).

AMG gölleri çevre kirliliği yaratırken, bölgedeki seramik atıkları da AMG'ne atılarak kirliliğe katkı sağlamaktadır.

Teknik gezinin ikinci bölümünde ise Çan İli – Altıkulaç Köyü yakınlarındaki Altıkulaç Göleti şantiyesindeki jeoteknik sorunlar ve yapılan çalışmalar incelenmiştir.

Jeoloji Mühendisleri Odası Çanakkale İl Temsilciliğinin düzenlediği bu etkinlikte bölgenin jeolojisi Prof. Dr. Erdinç Yiğitbaş tarafından, AMG/AKD oluşumu ve etkileri Dr. Deniz Şanlıyüksel Yücel tarafından, bunun halk sağlığı bakımından etkileri Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Coşkun Bakar tarafından katılımcılara tanıtılarak tartışılmıştır. Altıkulaç Göleti ve sorunları ise DSİ 25.nci Bölge Müdürlüğü 252. Şube Müdürlüğünden Jeo. Müh. Fatma Yılmaz tarafından tanıtılmıştır.